

VERSLAG GOAB-KRING ZUID OOST

Dit is het verslag van de online kenniskring GOAB Zuid Oost d.d. 24 juni 2025 van 13.30 – 15.00. Er waren 34 beleidsambtenaren van 34 gemeenten aanwezig, een vertegenwoordiger van OCW en 2 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Wisseling van de wacht
3. Nieuws GOAB
4. Ve in de kinderdagopvang
5. OAB 2026
6. In de etalage
7. Evaluatie en afronding

WISSELING VAN DE WACHT

Angelique van der Pluijm en Anke Oomens hebben afscheid genomen en worden opgevolgd door Hanneke Baukema en tijdelijk tot de zomer van 2026 door Anja de Rooij.

Hanneke is onderwijskundige en sinds een jaar is zij bij de CED groep onderwijsadviseur. Hiervoor heeft ze een eigen IKC opgericht. Ze heeft veel kennis van het jonge kind en de leerlijnen. Dat sluit goed aan bij het GOAB. Verder houdt ze zich bezig met burgerschap en DPL.

NIEUWS GOAB

Wet/regelgeving en Kamerbrieven

SPUK GOAB: Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 21 mei een brief naar de Kamer gestuurd waarin staat dat de SPUK GOAB per 2027 zal worden omgezet naar een Bijzondere Fondsuitkering (BFU). Dit sluit aan op de huidige looptijd van de SPUK, tot eind 2026. Echter is voor omzetting naar een BFU een wetswijziging nodig en dat kent een doorlooptijd. Het ministerie van OCW werkt aan een meer precieze planning en zal jullie daarvan op de hoogte houden. De brief van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 21 mei meldt ook, zoals ook in het hoofdlijnenakkoord van dit kabinet stond, dat alle SPUK's met ingang van 1 januari 2026 met 10% worden gekort. Die korting geldt ook voor de SPUK GOAB voor het jaar 2026, ook al loopt deze SPUK door tot eind 2026. Eind september 2025 ontvangen gemeenten van DUO een brief met daarin het voorlopige bedrag OAB voor het jaar 2026. De SPUK wordt jaarlijks geïndexeerd.

- **Vraag: Wordt in 2026 er ook 10% korting gegeven op het drempelbedrag van 64k?**
Antwoord van OCW: Nee, het totale budget voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid, dat wordt verdeeld onder gemeenten op basis van de achterstandsscores, wordt gekort met 10%.
- **Vraag: In de afgelopen jaren is het drempelbedrag niet geïndexeerd, waarom niet? Gaat dit in 2026 wel gebeuren?**
Antwoord van OCW: Het drempelbedrag van € 64.000 staat in het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid genoemd, artikel 4 (criteria hoogte specifieke uitkering). Sinds dit besluit in werking is getreden (na invoering van de verdeling op basis van de

indicator) is die € 64.000 niet meer aangepast. Na 2026 moet de SPUK GOAB worden omgezet naar een Bijzondere Fondsuitkering. Over de wijze waarop dit zal plaatsvinden en de planning daarvan, is op dit moment helaas nog niets definitiefs te zeggen. Of het bedrag van € 64.000 daarmee ook zal wijzigen, is ook nog niets te zeggen.

- **Vraag: Geldt in 2026 nog wel indexering (na de 10% korting)?**

Antwoord van OCW: Ja, er wordt wel geïndexeerd. Maar goed om te weten, in de voorjaarsnota is ook afgesproken bij het GOAB budget te korten op de loonbijstelling.

*Hieronder de bedragen zoals die in de OCW begroting staan opgenomen voor GOAB:
Stand (6 Bijlage 1 Standen Budgettaire gevolgen van beleid | Ministerie van Financiën - Rijksoverheid)*

Tabel 36 Standen Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 (Eerste Suppletoire Begroting) (bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
GOAB	638.352	579.600	571.774	567.804	605.181	599.265

BFU

De middelen in de BFU worden beleids- en bestedingsvrij uitgekeerd. Bij de BFU kan wel (verplichte) informatie opgevraagd worden. Welke informatie dat is, wordt nader uitgewerkt door OCW. Deze informatie hoeft echter niet gecontroleerd te worden door een accountant wat bij een SPUK wel het geval is. Doordat er de mogelijkheid is om informatie op te vragen, wordt het gemakkelijker voor het Rijk om te kijken of de doelen bereikt worden, of de uitkering aansluit bij de kosten van gemeenten en of de verdeling nog passend is. Daarbij kan de door de gemeente verstrekte informatie nooit leiden tot terugvordering van verstrekte BFU-middelen.

- **Vraag: Kan het dan zijn op basis van resultaten uit de monitor dat een individuele gemeente het jaar erop minder budget krijgt (dat heeft men opgemaakt uit BZK brief)?**

Antwoord OCW: Nee dat is niet mogelijk, zie de passage die in de nieuwsflits stond vermeld en die is te lezen in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel herziening uitkeringsstelsel financiële verhoudingen:

“Net als de DU is de BFU een fondsuitkering, wat betekent dat de middelen beleids- en bestedingsvrij worden uitgekeerd. In tegenstelling tot de DU mag er bij de BFU wel (verplichte) informatie opgevraagd worden. Deze informatie hoeft echter niet gecontroleerd te worden door een accountant wat bij een SPUK wel het geval is. Doordat er de mogelijkheid is om informatie op te vragen, wordt het gemakkelijker voor het Rijk om te kijken of de doelen bereikt worden, of de uitkering aansluit bij de kosten van provincies of gemeenten en of de verdeling nog passend is. Daarbij kan de door de medeoverheden verstrekte informatie nooit leiden tot terugvordering van verstrekte BFU-middelen.”

- **Vraag: Hoe staat het nu met de BFU, komt deze er nu wel en zo ja wat is de fasering?**

Antwoord OCW: die Bijzondere Fondsuitkering is inderdaad nu nog een wetsvoorstel, waarvan de planning per definitie onzeker is. Maar vooralsnog loopt alles volgens planning, er is geen reden om uit te gaan van vertraging. Wat op de GOAB website hierover staat, klopt. Wij zijn bezig een overleg te plannen met juristen bij BZK om van hen meer te horen over de BFU en de stavaza. OCW hoopt dat dat op korte termijn lukt, want dan is er meer helderheid, waarmee de gemeenten verder geïnformeerd kunnen worden.

De Voorjaarsnota 2025 kondigde toch een indexering fiscaal maximum 2026 aan voor de kinderopvang. De maximum uurprijzen in 2026 worden geïndexeerd aan de hand van een gemiddelde van de loon- en prijsontwikkeling in de economie. Het indexeringspercentage voor 2026 bedraagt 4,84%. De maximum uurprijs voor dagopvang voor 2026 komt daarmee uit op € 11,23. Ook worden stappen gezet in de verdere uitwerking richting 'bijna gratis' kinderopvang. Het drempelinkomen voor

96% vergoeding wordt in 2026 verhoogd naar € 56.400 (1,5x modaal), dit is voor 2025 € 47.400. Ook hogere inkomens krijgen meer tegemoetkoming. Bij bijvoorbeeld € 80.000 wordt dit 85,9%, dit is in 2025 82,7%. Voor de val van het kabinet werd 2029 als streefdatum genoemd voor de invoering van bijna gratis kinderopvang. De gevolgen van de val van het kabinet voor deze datum zijn nog niet bekend.

Onderzoeken en handreikingen

- **Onderzoek** naar kansen op een goede start (Sardes/SEO) in het basisonderwijs voor jonge kinderen uit kwetsbare maatschappelijke groepen. Op basis van een risico- en impactanalyse worden zes beleidsmaatregelen aanbevolen:
 1. Verlaging van de leerplichtleeftijd naar vier jaar: Dit vergroot de deelname van doelgroepkinderen en vermindert ongelijkheden bij de start in het basisonderwijs.
 2. Urenuitbreiding van voorschoolse educatie: Vroeger starten, bijvoorbeeld vanaf twee jaar, kan ontwikkelingsverschillen verkleinen, mits de kwaliteit gewaarborgd blijft.
 3. Betere beschikbaarheid en bereikbaarheid van voorzieningen: Integratie van voorschoolse educatie in kinderdagopvang kan segregatie verminderen en deelname van werkende ouders vergroten.
 4. Professionalisering en coaching van pedagogisch medewerkers: Doorlopende scholing en ondersteuning verbeteren de ontwikkelkansen van kinderen.
 5. Verbetering van vroegschoolse educatie in het basisonderwijs: Kleinere klassen en betere beroepskracht-kind ratio's in groepen 1 en 2 verhogen de onderwijskwaliteit.
 6. Gezinsondersteuning: Stimuleren van ontwikkelingsondersteunend gedrag in de thuissituatie vraagt om een duurzame, op maat gemaakte aanpak.

Het verplichten van ve aan doelgroepkinderen vve wordt afgeraden vanwege inbreuk keuzevrijheid ouders, stigmatisering en juridische hobbels Het kan alleen in het kader van een OTS.

- **Vraag/opmerking: aanbod ve aanbieden vanaf 2 jaar, waar we het inhoudelijk mee eens zijn, wordt lastig met een korting van het OAB per 2026 en een hogere ve uurprijs. Zonder compensatie van het rijk is dit een onmogelijke opgave. Komt er een tegemoetkoming?**
Antwoord: dit is doorgegeven aan OCW.

- **Staat** van het Onderwijs 2025. Inspectie stelt dat de vroegschoolse educatie op de meeste basisscholen in orde is. De doorgaande lijn met voorscholen kan beter. De Inspectie beveelt scholen aan hier echt werk van te maken.
- **Handreiking** Inclusieve Kinderopvang (Sardes). Sardes heeft in opdracht van de ministeries van SZW, OCW en VWS de handreiking 'Op weg naar inclusieve kinderopvang' geschreven. Deze handreiking helpt gemeenten, kinderopvangorganisaties, onderwijs en jeugdhulp op weg naar een gezamenlijke en inclusieve ontwikkelomgeving voor jonge kinderen. De handreiking is opgebouwd als een routekaart: geen vast pad, maar een flexibele leidraad die je helpt je eigen route naar inclusieve opvang te bepalen. De reis begint bij het verkennen van de gezamenlijke ambitie, en voert langs thema's als samenwerking, bekostiging, personele inzet en ouderbetrokkenheid. De route bestaat uit vier fasen:
 1. Oriënteren op inclusieve Kinderopvang
 2. Verkennen van de lokale situatie en kansen
 3. Concrete plannen maken
 4. In de praktijk brengen en ontwikkelen

Elke fase bevat praktische vragen, voorbeelden en reflectietools om het gesprek te voeren en concrete stappen te zetten.

- **OESO** rapport vroeg investeren voor meer gelijke kansen. Het rapport legt de nadruk op de zwaksten. Er wordt gepleit om voor hen VVE betaalbaar, beschikbaar en toegankelijk te maken. Daarnaast pleit de OESO voor kruisbestuiving: zorg voor vermenging van algemeen beleid met specifiek beleid voor thema's met veel kwetsbare kinderen. Denk aan een brede cross - sectorale aanpak, met coördinatie van educatie voor jonge kinderen met andere sociale en gezondheidsvoorzieningen voor kinderen en ouders.

- [Impact ve](#) in Nederland (NRO). In maart 2022 schreven Karin Van der Heijden en Ijsbrand Jepma van Sardes in opdracht van het NRO een impactanalyse voorschoolse educatie. In maart 2025 actualiseerden zij deze. Drie vragen worden beantwoord:
 - Wat is voorschoolse educatie?
 - Wat zijn de effecten van voorschoolse educatie?
 - Wat draagt bij aan de effectiviteit van voorschoolse educatie?Effecten worden gezien op korte termijn (bij start op school op taal-, sociaal emotionele ontwikkeling en fijne motoriek), middellange termijn (woordenschat) en lange termijn (betere arbeidsmarktpositie). Aan dit effect dragen bij: Educatieve kwaliteit, duur programma, intensiteit programma, oudercomponent, professionalisering PM'ers, gebruik programma's, kleine groepen en doorgaande leerlijnen.
- [Leidraad](#) Functioneel taalonderwijs groep 1 en 2 (NRO). Deze leidraad biedt scholen handvatten om hun taalonderwijs voor kleuters vorm te geven, passend bij hun leefwereld. De leidraad ondersteunt leerkrachten, team- en schoolleiders bij het maken van bewuste en onderbouwde keuzes in hun onderwijsaanpak. Op basis van internationale wetenschappelijke literatuur zijn zes praktische aanbevelingen uitgewerkt, zoals: benut elke taalkans, bevorder rijke taalproductie en betrek de thuisomgeving van leerlingen. Bij elke aanbeveling zijn concrete materialen en activiteiten beschikbaar, zoals checklists en werkvormen. Deze leidraad sluit aan bij de bestaande leidraad voor groep 3-8 en zorgt voor een sterke, doorlopende leerlijn in taalonderwijs.

GOAB producten/verslagen/bijeenkomsten

- [Webinar](#) ve aantrekkelijk houden: in gesprek met onder andere bestuurders en managers pedagogiek van onder andere Doornik, Kind & Co Ludens, Tinteltuin, en SWW. Ook Sardes zat aan tafel als auteur van de Handreiking Bekostiging voorschoolse educatie. Aan bod kwamen vragen als: Wat hebben organisaties nodig om het ve-aanbod te kunnen en willen blijven voorzien? Wat willen zij behouden en op welk vlak hebben ze iets nieuws nodig? Het webinar is opgenomen in een studio en terug te zien.
- [Kennisclip](#) samenwerken rond jonge kind. De CED-Groep ontwikkelde binnen het GOAB-traject een korte kennisclip. Deze clip helpt gemeenten om jonge kinderen en hun ouders goed in beeld te krijgen én te houden. Daarnaast stimuleert de clip een geïntegreerde en doorgaande aanpak voor het jonge kind. In tien minuten worden jullie geïnformeerd over het belang van een kansrijke start. We laten zien hoe je als gemeente, samen met ketenpartners, domein overstijgend kunt werken om de kansen van elk jong kind te vergroten. Met voorbeelden van programma's en initiatieven tonen we hoe je zo'n ketenaanpak rond het jonge kind succesvol vormgeeft.
- [Factsheet](#) wat werkt in vve. Onderzoeken over de kwaliteit en opbrengsten van vve zijn bij elkaar gebracht, waarna is gekeken naar de waarde van deze onderzoeken. De factoren zijn op verschillende niveaus ingedeeld en op een rij gezet van kind tot en met de gemeente. Kort samengevat profiteren kinderen uit gezinnen met een grotere achterstand (lage sociaal-economische status, lage opleiding en niet-westerse achtergrond) meer van vve dan andere kinderen, is het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van kinderen effectief, draagt professionalisering en bijscholing van beroepskrachten bij aan een hogere educatieve kwaliteit en hangt een hogere educatieve kwaliteit vervolgens samen met betere uitkomsten.

Op verzoek van OCW (geen GOAB):

- [Webinar](#) Faciliteren samenwerking ouders rondom jonge kind. Donderdag 3 juli van 9.30 – 11.00 uur georganiseerd door het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Centraal staat de vraag hoe je, als schoolbestuur, gemeente, of VE-aanbieder, deze samenwerking goed kan faciliteren.

VE IN DE KINDERDAGOPVANG

We gaan met elkaar in gesprek over ve in de kinderdagopvang. Wettelijk gezien is dit toegestaan: maximaal 6 uur per dag in de kinderdagopvang mag meetellen als ve-aanbod. Landelijk zien we steeds meer gemeenten die het mogelijk maken om ve in de kinderdagopvang aan te bieden. Er zijn ook gemeenten die dit tegenhouden en vasthouden aan het ve-aanbod in de peuteropvang. Ve in de kinderdagopvang kent voor- en nadelen.

Samenvatting van uitwisseling

Een aantal van de aanwezige gemeenten heeft een regeling waarin ve-aanbod in de kinderdagopvang mogelijk is. In de gemeenten die het aanbieden, bestaan verschillende varianten. Zoals in de ochtend ve (dagdelen van 6 uur, 5,5 uur of 4 uur) en in de middag dagopvang op de locatie zelf of in een andere locatie of zelfs bij een andere aanbieder (Bergen). Ve aanbod kan in de eigen dagopvanggroep, maar kinderen uit verschillende dagopvanggroepen kunnen bijvoorbeeld in een aparte ve groep voor 16 uur per week bij elkaar worden gezet - mag van de GGD (max 2 stamgroepen).

Wordt ve in een heterogene groep – gemengde groep – aangeboden dan vraagt dat een totale ve kwaliteit van de kinderopvang, volledig ve gecertificeerd. Dat verhoogt de kosten voor de kinderopvang en voor de gemeente. Niet alle gemeentes kunnen dit betalen en ook niet alle kinderopvangorganisaties willen hier aan voldoen (hoge ve eisen).

Er zijn gemeentes die bepaalde locaties / organisatie aanwijzen voor het bieden van ve in de dagopvang op basis van de aanwezigheid van doelgroepkinderen.

Er zijn problemen: beperkte instroom van ve kinderen op een locatie, tekort aan goed opgeleid personeel, mn in de kleine kernen is dit vaak slecht te regelen. Gemeentes kiezen er nog wel eens voor het maar in een paar kernen aanbieden = meer reistijd voor ouders en kind en wellicht daardoor ook het geen gebruik maken van het aanbod.

Hoe financiert je dit: voorbeeld gemeente Venlo wordt gemaild. Op basis van kostprijsonderzoek door 013 zijn er 2 subsidiemogelijkheden: ve in de kortdurende opvang en ve in de dagopvang. Dus 2 verschillende tarieven met een aparte ve opslag. Ve in kortdurende opvang is relatief duurder omdat het om 4 dagdelen van 4 uur gaat. In de dagopvang gaat het om 16 uur binnen 3 dagen. Gekwalificeerd personeel vinden lijkt een minder groot probleem aan het worden omdat in de opleidingen nu een vve module is opgenomen.

Vraag: Hoe kun je met een beperkt budget een gemengde groep (50-50) financieren. De aanbieder wil 100% ve financiering, omdat ze ook 100% ve kwaliteit moeten bieden, maar dat kan deze gemeente niet betalen. Graag creatieve oplossingen

OAB 2026

Er zijn op dit moment meerdere ontwikkelingen gaande rondom het onderwijsachterstandenbeleid. Denk aan de 10% korting op het OAB-budget vanaf 2026, de indexering op het fiscaal maximumtarief voor de kinderopvang met als gevolg dat de ve-subsidie voor gemeenten zal stijgen. Ook komt het slotjaar van de GOAB-periode 2023-2026 eraan, waarin eventueel opgebouwde reserves grotendeels opgemaakt moeten worden. Naast financiële ontwikkelingen zijn er ook politieke ontwikkelingen: op 29 oktober 2025 zijn er landelijke verkiezingen en op 18 maart 2026 gemeenteraadsverkiezingen. Hoe wordt binnen gemeenten nagedacht over het voorbereiden van een mogelijk nieuwe wethouder en mogelijk nieuwe raadsleden op het OAB, ook in relatie tot financiële ontwikkelingen?

Samenvatting van uitwisseling

Er zijn veel vragen te zijn over de besteding van het GOAB-budget, nu in de vorm van een SPUK en ook straks wel of niet in de vorm van BFU. Er is sprake van gemeentelijke bezuinigingen, bezuiniging GOAB, stoppen van NPO – vaak wel voortgezet vanuit gemeente/GOAB. Er zijn gemeentes die op koers zijn met de uitgaves, maar

ook die tekorten voorzien voor 2026: de 10% korting op het minimale budget van 64.000,-. Waar moet dan op bezuinigd worden: doelgroepdefinitie aanpassen of ouders meer laten betalen of meer vanuit het gemeentebudget – wat ook al gekort wordt? Als een kinderopvangaanbieder in meerdere gemeentes zit, dan willen ze vaak dezelfde hoogte van de subsidie voor ve en dat lukt moeilijk bij gemeentes met minder middelen. Tip: maak regionale afspraken met ve aanbieders (Kempen). Bij andere gemeentes ligt er nog het een en ander aan budget, maar de meeste gemeentes willen dit niet structureel inzetten gezien de onzekere en onduidelijke tijden.

- **Vraag: mag na deze OAB periode ook 50% van het laatste goab-jaar worden meegenomen naar de volgende 'periode vanaf 2027?**

Antwoord van OCW: De huidige SPUK geldt t/m 2026. Voor de huidige SPUK geldt dat maximaal de helft van het budget voor 2026 mag worden doorgeschoven naar 2027. Op dit moment is nog niet duidelijk wat er in 2027 zal zijn. Gemeenten kunnen er wel op rekenen dat zij desgewenst de helft van hun budget in 2026 kunnen doorschuiven naar 2027.

OAB plannen na 2026: diverse gemeentes zijn al bezig!

NB: er is belangstelling voor het onderwerp OAB en IKC. Komt op de agenda in 25-26.

EVALUATIE EN AFRONDING

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

De data voor het schooljaar 2025-2026

- Donderdag 4 december 25 13.30 – 15.00 online
- Dinsdag 24 maart 26 13.30 – 16.00 live met ve aanbieders
- Donderdag 25 juni 26 13.30 – 15.00 online

Mist een collega op onze GOAB-contactenlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via h.baukema@cedgroep.nl / a.derooij@cedgroep.nl

Nog een vraag uit een andere kring, waar de bijdrage GOAB vanuit het rijk aan de gemeentes in 2026 uit bestaat

[https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/miljoenennota-en-andere-officiële-stukken.:](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/miljoenennota-en-andere-officiële-stukken.)

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) Gemeenten ontvangen middelen voor onderwijsachterstandenbeleid. GOAB bestaat uit meerdere instrumenten, waaronder vve, schakelklassen en zomerscholen. In 2025 bestaat het volledige budget uit middelen voor de specifieke uitkering (SPUK) GOAB (€ 607,0 miljoen). Vanaf 2026 bestaat een deel van dit budget uit middelen ten behoeve van het programma Ontwikkeling Jonge Kind (€ 35,4 miljoen). Onderdeel van de budgettaire bijlage van het Hoofdlijnenakkoord is het overhevelen van de SPUKs naar het Gemeentefonds en het korten van deze SPUKs met 10%. Deze korting bedraagt € 60,9 miljoen en is verwerkt vanaf kalenderjaar 2026.

OCW betaalt mee aan de SPUK Kansrijke Wijk (NPLV). Er is totaal 35,4 mln. per jaar hiervoor beschikbaar. Dit zijn middelen die de deelnemende gebieden krijgen voor versterking van vve (Programma Ontwikkeling Jonge Kind). Dit budget valt voor de begroting onder het GOAB budget (art. 1). Maar dat maakt voor het budget dat gemeenten ontvangen voor GOAB geen verschil. De beschikkingen voor de SPUK Kansrijke Wijk verlopen via VRO/ BZK.